

MARIANA MARINESCU

MANUALUL PROFESORULUI
DE
EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

MARIANA MARINESCU

**MANUALUL PROFESORULUI
DE
EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ**

Copyright © 2014, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARINESCU, MARIANA

Manualul profesorului de educație tehnologică /
Mariana Marinescu. - București : Pro Universitaria, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-26-0031-0

62

Dedic acest manual absolvenților Studiilor Postuniversitare de Educație tehnologică și Colegiului de Electronică Aplicată, Direcția de studiu – Educație tehnologică (Universitatea din Oradea), la care am avut privilegiul de a preda. Tuturor le mulțumesc pentru experiența dobândită împreună.

CUVÂNT ÎNAINTE

Despre *problematica lumii contemporane și noile educații* în literatura de specialitate este scris mult. Mie mi-a atras atenția, în mod deosebit, abordarea Profesorului Vladimir Guțu de la Universitatea de Stat din Republica Moldova, care la lansarea cărții *Pedagogie* (2013), și la care am avut marea șansă de a participa, a abordat un subiect actual pentru pedagogie și anume: *Problematica lumii contemporane versus noile educații*. Iată, că am ocazia de a mă adresa colegiilor, profesori de educație tehnologică și nu numai, de a recomanda cu căldură acest manual, și de a se opri, în mod special, asupra acestei abordări privind *Problematica lumii contemporane versus noile educații*.

Astăzi, problema educației este abordată în strânsă legătură cu *problematica lumii contemporane*, lume ce se caracterizează prin multiple transformări, prin schimbări în toate domeniile, determinate de progresele în domeniul științei și tehnicii, proliferarea informației, evoluția trebuințelor spirituale și materiale ale oamenilor. Dar, totuși, să nu uităm că omenirea se mai caracterizează prin cerințe și aspirații specifice.

La sfârșitul secolului trecut, un document UNESCO propunea sub titlul de *Problemele mondiale în școală*, introducerea în școală a unor teme ca:

- drepturile omului (copilului) și libertățile fundamentale;
- foametea, sărăcia și progresul economic;
- protejarea copilăriei și a adolescenței;
- proliferarea conflictelor între națiuni;
- creșterea problemelor de sănătate;
- alimentația, malnutriția și subnutriția;
- dispariția speciilor de plante și animale etc.

Aceste realități l-au determinat pe Aurelio Peccei – fostul președinte al *Clubului de la Roma* să introducă noul concept de *problematică a lumii contemporane*.

Reprezentanții Clubului de la Roma avertizează omenirea asupra pericolelor care o pândesc. Pregătirea pentru viitor se bazează pe înțelegerea profundă a PLC, a cauzelor care a generat-o, pentru a anticipa evoluțiile acesteia și a i se adapta în mod creator.

Problematica lumii contemporane (PLC) demonstrează tot mai pregnant că soluțiile cele mai eficiente nu pot fi găsite prin demersuri și angajări secvențiale, parcelare, ci este nevoie de o viziune holistică în studierea și decantarea celor mai eficiente mijloace de rezolvare a marilor probleme cu care se confruntă

omenirea (degradarea mediului, explozia demografică, proliferarea conflictelor dintre națiuni etc.).

Îmbogățirea conținutului valoric al educației, dinamic și complex, impune schimbarea sensului formării prin trecerea de la modelul pluridisciplinar la modelul interdisciplinar. În plan educațional, analiza *problematicii complexe a lumii contemporane* și conturarea cât mai clară a marilor teme de reflecție au condus la constituirea unor răspunsuri specifice prin potențarea „noilor educații” (sau noi tipuri de conținuturi).

Problematika lumii contemporane caracterizată prin schimbări rapide în toate domeniile (economic, politic, cultural etc.), societate în genere, procesele de globalizare și internaționalizare, multe dintre ele fiind reflectate în documentele de tip „provocările mileniului”; „obiectivele mileniului” au provocat apariția unor noi conținuturi/ dimensiuni/ componente ale educației (conținuturi particulare). Deși acestea se subordonează dimensiunilor generale ale educației, valențele educative ale *noilor educații* devin constante în evoluția personalității, unele dintre ele pot deveni (prin tendințe actuale observabile) componente generale ale educației, de exemplu: educația tehnologică, educația economică, educația ecologică, educația civică.

Se identifică *trei tendințe în evoluția noilor educații* (V. Guțu, *Pedagogie*, 2013, p. 144 și urm.):

1. Valorificarea acestora în cadrul componentelor generale ale educației în diferite proporții și gradul de interconexiune, de exemplu:

- educația pentru noua tehnologie și progres în cadrul educației morale;
- educația casnică modernă în cadrul educației tehnologice;
- educația pentru sănătate în cadrul educației psihofizice etc.

2. Valorificarea *noilor educații* ca laturi/ componente cu statut „de sine stătător” sau „general” la nivel interdisciplinar sau transdisciplinar. Laturile/ componentele generale și cele particulare ale educației reprezintă o integralitate și se află într-o interdepenență continuă.

3. Desprinderea noilor componente ale educației, atât din structura și conținutul laturilor generale ale educației, cât și de cele particulare, însă întotdeauna dictată de apariția sau acutizarea unor probleme de ordin educațional, social, economic, politic etc.

Acest manual, *Manualul profesorului de educație tehnologică* are trei secțiuni:

▪ secțiunea I: *Locul și rolul educației tehnologice în societatea cunoașterii*, unde cititorul se poate informa despre obiectivele și finalitățile educației tehnologice, despre educația în perspectiva coabitării cu tehnologia, despre consecințele pedagogice ale progresului tehnic etc.;

▪ secțiunea a II-a: *Elemente din Didactica educației tehnologice* abordează teme de larg interes, precum orientări respectiv direcții de studiu (cercetare) și acțiune în *Didactica educației tehnologice*, profilul de competențe al profesorului

de Educație tehnologică din România, proiectarea și evaluarea didactică la disciplina educație tehnologică etc.;

▪ secțiunea a III-a: *Dimensiunile psihosociale ale activității profesorului*, se referă la profesor în general. Se abordează unele aspecte privind personalitatea profesorului, aptitudinea pedagogică, rolurile profesorului etc.

Acest manual prezintă repere teoretice și practic-aplicative din domeniul metodologiei, proiectării, evaluării didactice. Exemplele propuse în manual constituie variante posibile, la care profesorul se poate raporta în funcție de condițiile concrete din clasă și școală, intervenind creator acolo unde consideră necesar.

Autoarea exprimă vii mulțumiri tuturor profesorilor care au încurajat-o și au sprijinit-o în elaborarea acestui manual prin sugestii și observații critice. Mulțumirea mea va fi amplificată de speranța că această lucrare va fi de folos pentru cei care o vor folosi pentru pregătirea proprie.

Voi fi recunoscătoare cititorilor care vor face propuneri de îmbunătățire, de care, sigur lucrarea este susceptibilă.

Autoarea
Oradea, aprilie 2014.

Provocări privind optimizarea activității metodice la disciplina *Educație tehnologică*

Profesorii de *educație tehnologică* au conștientizat că volumul mare de cunoștințe la această disciplină, volumul mare de cunoștințe din domeniul *științelor educației*, nu trebuie să rămână doar la o simplă pregătire inițială, ci la faptul că este necesară o permanentă reactualizare a cunoștințelor și o lărgire a orizontului profesional, o continuă perfecționare în domeniul de activitate al fiecăruia.

Curriculum-ul de educație tehnologică, ca de altfel orice curriculum, a fost realizat pornind de la scopurile și obiectivele generale ale predării-învățării-evaluării *educației tehnologice* în școală. Este verificat de practica pedagogică, faptul că libertatea profesorilor de a alege ordinea și modul de organizare a conținuturilor și a activităților de învățare, în raport cu experiența și viziunea proprie contribuie la optimizarea activității metodice la disciplina *educație tehnologică*.

Este cunoscut faptul că doi profesori cu aceeași pregătire, și care obțin rezultate bune, fiecare le realizează prin modalități proprii de abordare a comuniunii cu elevul. Dacă ar schimba între ei modul de lucru, și-ar împrumuta metodele, ar încerca să se „copieze” unul pe celălalt, cu siguranță rezultatele ar fi mai puțin valoroase. În acest caz creativitatea joacă un rol foarte important, fiind generatoare de nou, având accepțiunile de formațiune complexă de personalitate și interacțiune psihosocială. Dar progresul depinde nu doar de existența creației, ci și de modul ei de utilizare.

Se cunoaște faptul că fiecare profesor prezintă propriul său potențial de creativitate, în diferite grade, amplificarea acestui potențial fiind posibilă prin:

- educație permanentă
- învățare
- cumul de experiență
- meditație asupra vocației profesionale.

Procesul de creație este o unitate între gândire și acțiune. În aceeași măsură sunt necesare a fi realizate anumite condiții de ambianță didactică pentru a stimula creativitatea. Profesorul este cel care trebuie să fie organizatorul condițiilor de învățare, contribuind la creșterea calității și eficienței procesului instructiv-educativ, atât în cadrul lecțiilor de la clasă dar și în activitățile din afara clasei.

Tehnologia didactică, în înțelesul unității dintre *conținut-metode-mijloace-forme de organizare și procedee de evaluare*, trebuie adecvată la noile dimensiuni ale educației. În cadrul *Reformei curriculare* din țara noastră, una dintre principalele urgențe educative, a fost legată de intervenția noilor tehnologii și includerea

lor în sistemul educativ. Actualmente, datorită ritmului accelerat al schimbărilor din această societate informatizată, cu toate implicațiile firești în activitatea contemporană, ne determină să acordăm atenția cuvenită *Educației pentru noua tehnologie și progres* sau *educației tehnologice*.

Regândirea și reorientarea lecțiilor la disciplina *Educație tehnologică* a pornit de la faptul că și în predarea acestei discipline accentul este pus pe caracterul activ și aplicativ, spre orientarea conținuturilor spre aplicații utile în viața cotidiană. În condițiile unui învățământ modern, în care știința este studiată nu numai ca un produs ci și ca un proces, în care la baza învățării stau acțiunile, profesorilor de *Educație tehnologică* le revin responsabilități majore, în ceea ce privește:

- pregătirea elevilor pentru formarea unei *personalități autonome și creative*;
- dezvoltarea *abilităților intelectuale și practice* ale elevilor, prin utilizarea unor forme variate de organizare a lecției în clasă, laborator sau în natură;
- formarea unei personalități tolerante și sensibilă la schimbare.

În continuare vom sugera câteva *repere privind optimizarea activității metodice a profesorilor de educație tehnologică*:

- activitatea de predare învățare se va realiza în conformitate cu principiile pedagogice și cu principiile fundamentale ale predării-învățării-evaluării la disciplina *Educație tehnologică*;
- abordarea lecțiilor dintr-o perspectivă interdisciplinară și transdisciplinară;
- esențializarea conținuturilor din programele școlare în funcție de particularitățile individuale ale elevilor;
- actualizarea și accesibilitatea conținuturilor;
- punerea accentului pe activități practic-aplicative, cu caracter experimental și munca în echipă, pe cooperarea dintre elevi, pe stimularea creativității și motivației pentru învățare și cercetare;
- extinderea modalităților de predare și învățare prin reprezentări grafice accesibile și sugestive (desene, imagini, scheme, fotografii, modele etc), care să faciliteze predarea și învățarea conținuturilor științifice;
- îmbogățirea limbajului elevilor cu termeni din toate disciplinele,
- intensificarea activităților nonformale și informale;
- utilizarea instrumentelor de evaluare moderne relevante în concordanță cu obiectivele propuse în programă;
- desfășurarea de activități cu elevii privind dezvoltarea capacității de autocunoaștere și intercunoaștere;
- acțiunile evaluative trebuie să ofere elevilor posibilități reale de a demonstra ceea ce știu ei (abilități intelectuale), dar mai ales ceea ce pot (abilități practice), dar și ceea ce trebuie să aleagă (afectivitate);

- în procesul de instrucție și educație, actorii educaționali (elevi și profesori) sunt parteneri, relațiile elev-profesor pot fi caracterizate ca un sistem multinivellar, în care indivizii interacționează în schimbul de informații; înțelegerea sistemului ca un tot unitar ne poate oferi modalități eficiente de soluționare a problemelor de relaționare de la nivelul școlilor;

- punerea unui accent deosebit pe noile educații (educația pentru toleranță, educația pentru timpul liber, educația economică, educația antreprenorială etc);

- realizarea de interferențe între educația tehnologică, educația casnică modernă, educația pentru sănătate, educația nutrițională, educația ecologică, educația antreprenorială etc.

Vă rugăm să continuați această enumerare privind optimizarea activității metodice la disciplina *Educație tehnologică*.

Dorim să lansăm spre reflecția dvs. următoarele întrebări:

- *Dacă sunteți puși în situația de a da trei „sfaturi didactice” unui profesor de educație tehnologică, pe care le-ați recomanda ? Dar unui profesor debutant ? Motivați alegerea priorității lor.*

- *Dar în cazul unui coleg de altă specialitate ?*

Așteptăm mesajele dvs., provocări, întrebări, soluții etc. la adresa:
marinescum54@yahoo.com

Vă dorim să aveți parte de lectură plăcută, dar și de reușite mari la susținerea gradelor didactice în învățământ și la examenul de titularizare.